DOMSTOLENS DOM
Af 13. JULI 1972[1]

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber mod Den italienske Republik

»Fuldbyrdelse af dom 7/68«

Sag 48/71

Sammendrag

1. Fællesskabsret — anvendelse — almindelige grundsætninger

2. Medlemsstater — rettigheder og beføjelser — overførsel til Fællesskabet — suverænitet — begrænsning — endelig karakter

1. Virkeliggørelsen af Fællesskabets mål kræver, at de fælleskabsretlige regler, som er knæsat i traktaten selv eller i medfør af de fremgangsmåder, den har fastsat, anvendes med fuld gyldighed på samme tid og med ensartede virkninger på hele Fællesskabets område, uden at medlemsstaterne kan opstille nogensomhelst hindringer herfor.

2. Medlemsstaternes overførsel til Fællesskabet af rettigheder og beføjelser, der modsvarer traktatens bestemmelser, medfører en endelig begrænsning af staternes suveræne rettigheder, mod hvilken der ikke kan påberåbes nationalretlige bestemmelser af nogen art.

I sag 48/71

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLLESSKABER, repræsenteret af dens juridiske konsulent, advokat Armando Toledano-Laredo, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos dens juridiske rådgiver, Emile Reuter, 4, boulevard Royal,

sagsøger,

mod

1 — Processprog: Italiensk.

DEN ITALIENSKE REPUBLIK, repræsenteret at ambassadør Adolfo Maresca som befuldmægtiget, bistået af advokat Pietro Peronaci, stedfortræder for avvocato dello Stato, og med valgt adresse i Luxembourg på Italiens ambassade,

sagsøgt,

angående Den italienske Republiks undladelse af at overholde de forpligtelser, der påhviler den i medfør af traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, navnlig artikel 171, idet den hævdes ikke at have efterkommet den dom, som Domstolen afsagde den 10. december 1968 i sag 7/68, EF-Kommissionen mod Den italienske Republik, Sml. 1965—1968, s. 541 ff.,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten R. Lecourt, afdelingsformændene J. Mertens de Wilmars og H. Kutscher, dommerne A.M. Donner (refererende), A. Trabucchi, R. Monaco og P. Pescatore,

generaladvokat: K. Roemer
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Præmisser

1. Ved stævning af 23. juli 1971 har Kommissionen i medfør af traktatens artikel 169 anlagt sag ved Domstolen med påstand om, at det statueres, at Den italienske Republik ved ikke at efterkomme den dom, som blev afsagt den 10. december 1968 i sag 7/68, har overtrådt de forpligtelser, der påhviler den i medfør af EØF-traktatens artikel 171;

2. ved nævnte dom statuerede Domstolen, at Den italienske Republik havde forsømt at overholde de forpligtelser, der påhvilede den i medfør af EØF-traktatens artikel 16, fordi den efter den 1. januar 1962 fortsat pålagde eksporten af genstande af kunstnerisk, historisk, arkæologisk eller etnografisk interesse til de andre af Fællesskabets medlemsstater en progressiv afgift i henhold til artikel 37 i lov nr. 1089 af 1. juni 1939.

3. Den italienske Republik, der har erkendt at være forpligtet til at træffe de foranstaltninger, som fuldbyrdelsen af nævnte dom medfører, har påberåbt sig de

vanskeligheder, som skulle være opstået under behandlingen i parlamentet med henblik på ophævelsen af afgiften og en reform af systemet til beskyttelse af den nationale kunstarv;

disse foranstaltninger måtte nødvendigvis vedtages i de former og efter de fremgangsmåder, som er fastsat i republikkens forfatning;

da opkrævningen af den pågældende afgift kun kan ophøre ved en formel ophævelse, og da forsinkelsen med iværksættelsen af denne ophævelse skyldes omstændigheder, som er uafhængige af de kompetente myndigheders vilje, skulle der følgelig ikke være grundlag for at konstatere, at forpligtelserne i medfør af traktatens artikel 171 ikke er blevet overholdt.

4. Kommissionen har gjort gældende, at ophævelsen af de interne retsregler kunne være sket efter en hurtigere fremgangsmåde og inden for kortere frister.

5. Det er ikke påkrævet at undersøge, om disse anbringender er holdbare, idet Domstolen kan nøjes med at henvise til, at den ved dom af 10. december 1968 har svaret bekræftende på det mellem den italienske regering og Kommissionen omstridte spørgsmål, om den omtvistede afgift skulle anses for en afgift med tilsvarende virkning som udførselstold efter betydningen i traktatens artikel 16;

ved en anden dom af 26. oktober 1971 i sag 18/71, hvorunder der var strid mellem firmaet Eunomia og Den italienske Republiks regering, statuerede Domstolen udtrykkeligt, at forbudet i artikel 16 har direkte virkning i samtlige medlemsstaters nationale ret;

6. da der foreligger en fællesskabsretlig regel, som er umiddelbart anvendelig, ville den opfattelse, hvorefter en krænkelse heraf kun kan bringes til ophør gennem vedtagelsen af forfatningsmæssigt egnede foranstaltninger til ophævelse af hjemlen for afgiften, være ensbetydende med den antagelse, at anvendelsen af fællesskabsreglen er undergivet betingelserne i hver enkelt medlemsstats retssystem, og, mere præcist, at denne anvendelse er umulig, så snart en national lov modsætter sig den;

7. i det foreliggende tilfælde havde fællesskabsretten, som det retskraftigt var konstateret i forhold til Den italienske Republik, til virkning, at de kompetente nationale myndigheder havde absolut forbud mod at anvende en national retsforskrift, der var kendt uforenelig med traktaten, og at de i påkommende tilfælde var forpligtede til at vedtage enhver bestemmelse til fremme af den fulde gennemførelse af fællesskabsretten;

8. virkeliggørelsen af Fællesskabets mål kræver, at de fællesskabsretlige regler, som er knæsat i traktaten selv eller i medfør af de fremgangsmåder, den har fastsat, anvendes med fuld gyldighed på samme tid og med ensartede virkninger på hele Fællesskabets område, uden at medlemsstaterne kan opstille nogen som helst hindringer herfor;

9. medlemsstaternes overførsel til Fællesskabet af rettigheder og beføjelser, der modsvarer traktatens bestemmelser, medfører nemlig en endelig begrænsning af staternes suveræne rettigheder, mod hvilken der ikke kan påberåbes nationalretlige bestemmelser af nogen art;

10. det må derfor statueres, at Den italienske Republik ved ikke at efterkomme Domstolens dom af 10. december 1968 i sag 7/68 hat tilsidesat de forpligtelser, der påhviler den i medfør af traktatens artikel 171.

11. Ved skrivelse af 4. juli 1972 har sagsøgte givet Domstolen meddelelse om, at opkrævningen af afgiften er ophørt, og at virkningerne heraf er ophævet fra den 1. januar 1962, det tidspunkt, på hvilket opkrævningen burde være ophørt.

På grundlag af disse præmisser

udtaler

DOMSTOLEN

Det tages til efterretning, at Den italienske Republiks tilsidesættelse af de pligter, der påhviler den i medfør af EØF-traktatens artikel 171, er bragt til ophør med virkning fra den 1. januar 1962.

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. juli 1972.

A. Van Houtte
Justitssekretær

R. Lecourt
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT KARL ROEMER FREMSAT DEN 22. JUNI 1972

Høje Ret.

Dette er tredje gang, at vi under en retssag må beskæftige os med den italienske lov nr. 1089 af 1. juni 1939, som er vedtaget til beskyttelse af Italiens kulturarv. Som bekendt forudser lovens artikel 37 opkrævningen af en afgift ved eksport af genstande af kunstnerisk, historisk, arkæologisk eller etnografisk interesse til andre stater, også